
ПРОГЛААС

Издание на Филологическия факултет
при Великотърновския университет “Св. св. Кирил и Методий”

кн. 2, 2007 (год. XVI), ISSN 0861-7902

ХРОНИКА

XXX Международен летен семинар по български език и култура във Великотърновския университет (30 юли – 19 август 2007 г.)

Международният летен семинар по български език и култура за чужденци към Великотърновския университет навърши 30 години. Достатъчен период за равностетка и за нови планове за утвърждаването на Великотърновския университет като център по чуждестранна българистика в различните ѝ съвременни аспекти. Промените в съвременния глобализиран свят през последните две десетилетия засегнаха и статуса на задграничната университетска българистика, която загуби своите позиции в редица университети по света. Членството на България в Европейския съюз на свой ред поражда една нова тенденция на интерес към езика и културата на българите. Много бъдещи специалисти в различни области постепенно започват да проявяват интерес към изучаването на български език. Този интерес има подчертано прагматична ориентация: освен студенти и преподаватели от традиционното филологическо образование, значителна част от обучаващите се работят като преводачи, занимаващи се с писмен или устен превод в европейски и държавни институции, икономисти, юристи, журналисти, политолози, дипломати и други. Официалният статус на българския като равнопоставен език в Европейския съюз е ново предизвикателство както пред съставителството на учебни програми и различни видове учебна и помощна литература, така и пред конципирането на различните форми на обучение – практически занятия по български език в групи по нива на езикова компетентност, часове по фонетични и лексико-граматични занятия, специализирани семинари и лекции, на културно-

образователните и екскурзионните програми. Все повече нараства значимостта на подобни семинари в естествената езикова среда, тъй като те са част от държавната политика за присъствието на българския език и култура извън пределите на българската държава. Семинарите в българските държавни университети (Софийски, Великотърновски и Благоевградски) са в най-пряка връзка с лекторатите по български език и култура в чуждестранни университети. Тя се осъществява с посредничеството на Министерството на образованието и науката, което възлага и целево финансира тази дейност.

За традициите, приемствеността и устойчивото развитие на Международния летен семинар по български език и култура са допринесли няколко поколения преподаватели и ръководни екипи. По повод юбилея ръководството на Международния българистичен център издаде юбилейна книжка с множество илюстрации от 30-годишната история на Летния семинар, мултимедийна презентация, която може да се види и на страницата на Великотърновския университет (www.uni-vt.bg – рубрика *Чуждестранна българистика*), както и том 11 от поредицата “Българистични проучвания”, съдържащ статии на чуждестранни българисти.

В работата на XXX издание на Международния летен семинар се включиха 110 участници от 38 страни: 70 студенти, докторанти, преподаватели и преводачи като стипендианти на МОН по линия на двустранните спогодби за научен и културен обмен, близо 10 студенти по линия на партньорски програми на Великотърновския университет, стипендианти по европейски програми (преводачи по устен и писмен превод), дипломати, служители в европейски институции, чужди граждани, установили се трайно да живеят в страната, българи от диаспората и други. Най-многобройни бяха групите от САЩ, Полша, Русия и Германия, на възраст от 19 до 67 години. За пореден път участваха студенти и специализанти от реномирани университети, с които ВТУ има традиционни форми на сътрудничество – от Ягелонския университет в Краков (Полша), Московския държавен университет (Русия), Университета в Йена (Германия), Университета във Фрайбург (Германия), Университета “Иван Франко” в Лвов (Украйна), Университета в Ниш (Сърбия), Университета “Македония” в Солун (Гърция), Бостън Колидж (САЩ).

По традиция, установена от години, програмата на Семинара се състоеше от 3 блока – учебен, културнообразователен, научен. Акцентът в учебната програма, каквато е утвърдената практика, бе поставен на

практическите занятия по български език според нивото на езикова компетентност. Разпределението според входящия тест в общо 10 езикови групи бе съобразено с ориентировъчните стандарти на Общата европейска езикова рамка. В третия часови пояс от учебната програма начинаещите и по-малко напредналите имаха възможност да посещават часове по фонетични и лексико-граматични упражнения, а на среднонапредналите и напредналите студенти бяха предложени избираеми специализирани семинари по български език, българска литература, българска етнография, старобългарски език, история и култура на България. За участниците, които все още не владеят езика, бе организиран семинар по история и култура на България на английски език. Цикълът лекции през първата седмица имаше за цел да обогати знанията на чужденците с информация за миналото и съвременето на страната ни. Лекции изнесоха великотърновски и софийски преподаватели (от Института за български език и от Софийския университет). Издаваните сертификати от няколко години са в унисон с общоприетата практика в ЕС – за участие според езиковата група и сертификати за покрито ниво на езикова компетентност за тези студенти, които бяха подготвени и изявиха желание да полагат комплексен стандартизиран тест.

Практическите занятия се водеха от колеги, подготвени в областта на преподаването на българския език като чужд и които са работили в екипите по съставяне на нова учебна и помощна литература по български език за чужденци. Тази дейност на Международния българистичен център е приоритет от последните години и по оценка на потребителите – лекторатите в чужбина, запълва една значителна празнота в чуждестранната българистика.

Общата схема на културната програма включваше традиционни и някои нови елементи – посещения на паметници на културата и музеи във Велико Търново и с. Арбанаси, курсове по народни танци и популярни български песни, вечери на фолклора и българската национална кухня, на българската литература, на нациите. Културната програма бе обогатена с програмата на X Международен фолклорен фестивал във Велико Търново, който се провежда по същото време. Неделните екскурзии по традиция включват маршрут до Габрово, Етъра, Трявна и Дряновския манастир, а за втора година бе организирано посещение на тракийските гробници в историко-археологическия резерват “Сборяново” край гр. Исперих и римския град Абритус край Разград.

За пореден път бе организирана кръгла маса на тема “Статус на задграничната университетска българистика”, на която бяха пред-

ставени 11 том от поредицата “Българистични проучвания”, цялостната научна продукция на Международния българистичен център, учебниците и учебно-помощната литература. Активно се включиха предишни директори на Семинара и наши лектори в чужбина. Отново бяха споделени много проблеми, свързани с преподаването на български език и култура в чужбина, чува се и интересни предложения за решение на тези проблеми, изказаха се благодарности за помощта, която оказва МБЦ. Отново се констатира празнотата в тази дейност, която би трябвало да се заеме от един национален методически и консултативен център по чуждестранна българистика със специфичен предмет на дейност – преподаването на български език и култура в чужбина. Подобно звено в рамките на също отсъстващата институция *Български културен институт* е крайно необходимо в съвременния глоболизиращ се свят и особено в европейското единство от многообразие на езици и култури, където присъствието на отделната национална култура е дело и отговорност на нейните носители. Тази констатация бе направена и по време на аналогична кръгла маса, организирана по време на XXIX Международен летен семинар.

Отзивите за работата на XXX Международен летен семинар (от попълнените в края на семинара анкети) като цяло са много добри. Те са важна предпоставка да се следва поетата посока за осъвременяване и продължаване на приетата стратегия за развитието на формите на работа на Международния българистичен център към ВТУ.

*Ръководство на Международния българистичен център
доц. Ценка Иванова, доц. Светлозар Влайков*